

1644

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską o współpracy w sprawach granicznych,

sporządzona w Pradze dnia 25 maja 1999 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 25 maja 1999 r. została sporządzona w Pradze Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Czeską o współpracy w sprawach granicznych w następującym brzmieniu:

UMOWA

**między Rzeczpospolitą Polską
a Republiką Czeską o współpracy w sprawach granicznych**

Rzeczpospolita Polska i Republika Czeska (zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”)

— pragnąc przyczynić się do pogłębienia dobrosąsiedzkich stosunków między obydwoma państwami,

— dążąc do wzajemnego świadczenia sobie pomocy w ochronie granicy państwowej w celu zapobiegania naruszaniu porządku na granicy państwowej,

uzgodniły, co następuje:

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Artykuł 1

Niniejsza umowa reguluje:

- 1) współpracę Umawiających się Stron w dziedzinie ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego, bezpieczeństwa i porządku na granicy państwowej, jak również udzielania wzajemnej pomocy,
- 2) zasady użytkowania wód, dróg i mostów granicznych, ochrony środowiska, prowadzenia na terenach przylegających do granicy państwowej gospodarki rolnej, leśnej i wodnej oraz rybołówstwa i łowiectwa, a także przekazywania osób, zwierząt i przedmiotów, przekraczania granicy państwowej w sytuacjach szczególnych i wykonywania prac na granicy państwowej,
- 3) strukturę, działalność i zadania pełnomocników granicznych Umawiających się Stron.

Artykuł 2

1. Dla celów niniejszej umowy użyte w niej terminy mają następujące znaczenie:

- a) „granica państwowa” — płaszczyzna przechodząca pionowo przez linię granicy na powierzchni ziemi, oddzielająca terytorium obu Umawiających się Stron, ich przestrzeń powietrzną oraz wewnątrz ziemi,
- b) „odcinek granicy” — określony, przylegający do granicy państwowej teren, na którym działa pełnomocnik graniczny,
- c) „wody graniczne” — odcinki cieków wodnych, którymi przebiega linia granicy państwowej, wody stojące przecięte tą linią oraz wody powierzchniowe i podziemne spływające z terytorium jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,
- d) „droga graniczna” — droga lub odcinek drogi, którym przebiega linia granicy,
- e) „most graniczny” — most, przez który przebiega linia granicy,
- f) „droga turystyczna” — droga Przyjaźni Polsko-Czeskiej lub inna droga turystyczna prowadząca w pobliżu granicy państwowej obu Umawiających się Stron i używana do celów turystycznych,
- g) „organy graniczne” — organy, które na podstawie przepisów prawa wewnętrznego Umawiających się Stron powołane są do ochrony granicy państwowej,
- h) „właściwe organy” — organy, które zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego Umawiających się Stron są uprawnione do wykonywania niniejszej umowy,
- i) „kontrola ruchu granicznego” — czynności wykonywane przez organy graniczne podczas przekraczania granicy państwowej,

- j) „przejścia graniczne” — miejsca przeznaczone do przekraczania granicy państwowej przez osoby i towary.

2. Za naruszenie porządku na granicy państwowej uważa się działania lub zaniechanie działań na granicy państwowej lub w jej pobliżu, powodujące zagrożenie interesów lub terytorium i środowiska naturalnego drugiej Umawiającej się Strony albo życia, zdrowia lub uzasadnionych interesów osób przebywających na jej terytorium.

Rozdział II

Użytkowanie wód, dróg i mostów granicznych oraz dróg turystycznych

Artykuł 3

1. Umawiające się Strony zapewnią użytkowanie wód granicznych w taki sposób, aby nie były naruszane ich prawa i interesy.

2. Szczegółowe zasady współpracy Umawiających się Stron w sprawach dotyczących gospodarki wodnej na wodach granicznych reguluje odrębna umowa.

Artykuł 4

1. Jednostki pływające organów granicznych, policyjnych, celnych oraz gospodarki wodnej i ochrony środowiska obu Umawiających się Stron mogą pływać na całej szerokości wód granicznych bez ograniczeń w czasie.

2. Pozostałe jednostki pływające Umawiających się Stron mogą pływać na wodach granicznych od wschodu do zachodu słońca.

Artykuł 5

1. Jednostki pływające, o których mowa w artykule 4 ustęp 1, mogą z przyczyn służbowych przybijać do brzegu leżącego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Pozostałe jednostki pływające Umawiających się Stron mogą przybijać bez zezwolenia do brzegu leżącego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony tylko w razie niebezpieczeństwa. Osoba odpowiedzialna za jednostkę pływającą obowiązana jest ten fakt niezwłocznie zgłosić organom granicznym lub celnym drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 6

1. Użytkowanie i utrzymanie dróg i mostów granicznych oraz dróg turystycznych regulują odrębne umowy.

2. Drogi graniczne i turystyczne, które w odrębnych umowach zostały uznane za wspólne, mogą być użytkowane na całej szerokości.

3. Właściwe organy Umawiających się Stron mogą stosownie do przepisów prawa wewnętrznego i po uprzednim uzgodnieniu zarządzić na drogach granicz-

nych i drogach turystycznych stosowne ograniczenia ruchu.

Artykuł 7

1. Organy graniczne i organy celne Umawiających się Stron mogą przy wykonywaniu służby na drogach granicznych i drogach turystycznych żądać okazania dowodów tożsamości od wszystkich osób, które z tych dróg korzystają.

2. Jeżeli osoba przebywająca na drodze granicznej lub drodze turystycznej dopuści się czynu zabronionego przez przepisy prawa wewnętrznego jednej z Umawiających się Stron, właściwe organy mogą ją zatrzymać i zabezpieczyć rzeczy, które były przedmiotem czynu zabronionego.

Rozdział III

Ochrona środowiska, gospodarka rolna, leśna, wodna, rybołówstwo i łowiectwo

Artykuł 8

1. Każda Umawiająca się Strona zapewni, aby działalność gospodarcza i budowlana prowadzona na terenach przylegających do granicy państwowej nie powodowała szkód na terytorium i w środowisku naturalnym drugiej Umawiającej się Strony, co między innymi powinno być poprzedzone rozmowami już w okresie przygotowań do podjęcia działalności gospodarczej i budowlanej na granicy państwowej, o ile odrębne umowy nie stanowią inaczej.

2. Właściwe organy Umawiających się Stron stosują środki dla zapobieżenia:

- a) niebezpieczeństwu powodzi na wodach granicznych;
- b) istotnemu naruszeniu i zagrożeniu środowiska naturalnego, w tym nadzwyczajnemu zanieczyszczeniu wód granicznych;
- c) pożarowi lub innemu zagrożeniu, które mogłoby się przenieść poza granicę państwową;
- d) masowym zachorowaniom ludzi, zwierząt i roślin lub pojawieniu się innych istotnych zagrożeń dla upraw rolnych lub leśnych.

3. Umawiające się Strony zobowiązują się nie prowadzić wydobycia kopalin w odległości mniejszej niż 50 m od granicy państwowej, o ile odrębne umowy nie stanowią inaczej.

Artykuł 9

Osoby prowadzące gospodarstwa rolne, leśne lub inne w pasie małego ruchu granicznego drugiej Umawiającej się Strony przekraczają granicę państwową stosownie do postanowień odrębnej umowy.

Artykuł 10

Na wodach granicznych dozwolone jest wykonywanie rybołówstwa na zasadach określonych w odrębnej umowie.

Artykuł 11

1. Na terenach przyległych do granicy państwowej możliwe jest organizowanie polowań przy użyciu broni palnej zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego Umawiających się Stron i po uprzednim powiadomieniu właściwych miejscowo organów granicznych.

2. W czasie polowań zabronione jest strzelanie przez linię granicy państwowej oraz poszukiwanie rannych zwierząt na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, o ile odrębne umowy nie stanowią inaczej.

3. Właściwe organy Umawiających się Stron uzgodnią w razie potrzeby sposób rozwiązywania zagadnień dotyczących dzikich zwierząt łownych, a zwłaszcza ich ochrony, oraz powodowanych przez nie szkód.

Rozdział IV

Przekazywanie i przyjmowanie osób, zwierząt domowych i przedmiotów

Artykuł 12

Przekazywanie obywateli drugiej Umawiającej się Strony, przyjmowanie własnych obywateli oraz przekazywanie i przyjmowanie obywateli państw trzecich i osób bez przynależności państwowej reguluje odrębna umowa.

Artykuł 13

1. O przedostaniu się zabłąkanych zwierząt domowych na terytorium drugiej Umawiającej się Strony należy powiadomić jej organy graniczne. Znalezione zwierzęta domowe przekazuje się tej Umawiającej się Stronie, z której terytorium się przedostały — z reguły najbliższe miejsca, w którym je znaleziono.

2. W sprawie przekazania zabłąkanych zwierząt domowych sporządza się protokół, w którym należy podać także koszty związane z ich przechowywaniem i badaniem weterynaryjnym, jak również wysokość ewentualnej szkody.

3. Nie można żądać odszkodowania za zabłąkane zwierzęta domowe, jeżeli ich poszukiwanie nie zakończyło się powodzeniem.

Artykuł 14

Przedmioty, które na skutek działania sił przyrody zostały przemieszczone z terytorium jednej Umawiającej się Strony na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlegają zwrotowi. W sprawie ich przekazania sporządza się protokół, który powinien zawierać również koszty poniesione w związku z przechowywaniem tych przedmiotów.

Rozdział V

Przekraczanie granicy państwowej

Artykuł 15

1. W razie katastrof i klęsk żywiołowych lub innych nadzwyczajnych wydarzeń powstałych w pobliżu gra-

nicy państwowej, zagrażających życiu lub zdrowiu, osoby zagrożone mogą przekraczać granicę państwową w każdym miejscu i czasie. W takim przypadku osoby te obowiązane są zgłosić się niezwłocznie do organów granicznych. Pełnomocnicy graniczni przekazują sobie niezwłocznie listy osób, które przekroczyły granicę państwową i organizują ich powrót.

2. Grupy ratownicze mogą przekraczać granicę państwową wraz z wyposażeniem, środkami transportu, sprzętem i materiałami lub środkami pomocy przeznaczonymi do rozdania poszkodowanym, jeżeli zostały uzyskane w celu udzielenia pomocy na życzenie jednej z Umawiających się Stron.

3. Zasady przekraczania granicy państwowej w przypadkach, o których mowa w ustępie 2, regulują odrębne umowy.

Artykuł 16

1. Postanowienia niniejszego artykułu regulują przekraczanie granicy państwowej przez obywateli obu Umawiających się Stron, którzy na podstawie postanowień umów obowiązujących obie Umawiające się Strony wykonują prace lub obowiązki służbowe na granicy państwowej lub w jej bezpośrednim sąsiedztwie.

2. Osoby wymienione w ustępie 1 mogą przekraczać granicę państwową na podstawie przepustki granicznej. Przepustkę graniczną wystawiają, zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego, właściwe organy Umawiających się Stron na okres niezbędny dla wykonania prac lub zadań służbowych, nie dłuższy jednak niż 5 lat. Przepustka graniczna zawiera zdjęcie, imię, nazwisko, dzień, miesiąc i rok urodzenia oraz inne dane dotyczące posiadacza przepustki granicznej.

3. Właściwe organy Umawiających się Stron przekazują sobie wzajemnie wzory przepustek granicznych.

4. Przepustki graniczne wystawione na podstawie dotychczas obowiązujących umów pozostają ważne w okresie, na który zostały wystawione.

5. W przypadkach uzasadnionych posiadacz przepustki granicznej może przekraczać granicę państwową również poza przejściami granicznymi, o ile o tym sposobie przekraczania granicy państwowej właściwe organy graniczne Umawiających się Stron zostały uprzednio powiadomione.

6. Przebywanie na terytorium drugiej Umawiającej się Strony dozwolone jest od wschodu do zachodu słońca. Jeżeli prace muszą być wykonywane w porze nocnej, należy o tym odpowiednio wcześniej powiadomić organy graniczne. Obowiązek zawiadamiania nie dotyczy osób wykonujących prace lub zadania służbowe przez całą dobę.

7. Postanowienia ustępów 1 do 6 nie odnoszą się do przekraczania granicy państwowej przez członków i ekspertów Stałej Polsko-Czeskiej Komisji Granicznej, utworzonej na mocy Umowy między Rzeczpospolitą

Polską a Republiką Czeską o wspólnej granicy państwowej.

Rozdział VI

Pełnomocnicy graniczni

Artykuł 17

Umawiające się Strony w celu wykonywania zadań wynikających z niniejszej umowy powołują:

- a) głównych pełnomocników granicznych;
- b) zastępców głównych pełnomocników granicznych;
- c) pełnomocników granicznych;
- d) zastępców pełnomocników granicznych,
- e) pomocników pełnomocników granicznych.

Artykuł 18

1. Rządy Umawiających się Stron mianują głównych pełnomocników granicznych.

2. Właściwi ministrowie Umawiających się Stron mianują zastępców głównych pełnomocników granicznych, pełnomocników granicznych i ich zastępców.

3. Umawiające się Strony prześlą sobie drogą dyplomatyczną nazwiska głównych pełnomocników granicznych i ich zastępców.

4. Pełnomocnicy graniczni mianują swych pomocników.

5. Pełnomocnicy wymienieni w ustępach 1 i 2 mogą wyznaczać ekspertów w liczbie potrzebnej do wykonania zadań wynikających z niniejszej umowy oraz ustalają ich prawa i obowiązki.

Artykuł 19

1. Główni pełnomocnicy graniczni i ich zastępcy oraz pełnomocnicy graniczni i ich zastępcy wyposażeni są w legitymacje sporządzone w językach polskim i czeskim, wystawione przez organy wymienione w artykule 18 ustępy 1 i 2.

2. Pomocnicy pełnomocników granicznych wyposażeni są w upoważnienia sporządzone w językach polskim i czeskim, wystawione przez pełnomocników granicznych.

3. Główni pełnomocnicy graniczni prześlą sobie wzory legitymacji i upoważnień, o których mowa w ustępach 1 i 2.

Artykuł 20

1. Główni pełnomocnicy graniczni i ich zastępcy mogą w celu wykonywania swoich zadań przekraczać granicę państwową w każdym miejscu na podstawie posiadanych legitymacji. O zamiarze przekroczenia granicy będą się nawzajem informować.

2. Pełnomocnicy graniczni, ich zastępcy i pomocnicy pełnomocników granicznych, w celu wykonywa-

nia zadań na odcinku swojego działania mogą przekraczać granicę państwową w dowolnym miejscu, na podstawie posiadanych legitymacji i upoważnień. O zamiarze przekroczenia granicy będą się nawzajem informować.

3. Osoby wymienione w artykule 17, które wykonują na terytorium drugiej Umawiającej się Strony zadania wynikające z niniejszej umowy, mają zagwarantowaną nietykalność osobistą, środków transportu oraz dokumentów i pieczętek, które mają ze sobą, prawo noszenia służbowego munduru i broni służbowej, z której mogą jednak korzystać tylko w razie koniecznej obrony, oraz prawo używania własnych środków transportowych.

4. Osobom wymienionym w artykule 17 druga Umawiająca się Strona udziela niezbędnej pomocy, zapewniając na ich prośbę zakwaterowanie, środki transportu i łączność z ich organami.

Rozdział VII

Zadania głównych pełnomocników granicznych i pełnomocników granicznych

Artykuł 21

1. Do zadań głównych pełnomocników granicznych należy w szczególności:

- współpraca w dziedzinie zapewnienia ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego, bezpieczeństwa i porządku na granicy państwowej oraz udzielanie wzajemnej pomocy;
- kierowanie i koordynowanie działalności pełnomocników granicznych i ich współpracy;
- nadzór nad działalnością organów granicznych;
- podejmowanie decyzji w sprawach, w których pełnomocnicy graniczni nie doszli do porozumienia;
- przekazywanie spraw, których nie mogli rozstrzygnąć, do rozpatrzenia przez właściwe organy Umawiających się Stron.

2. Postanowienie ustępu 1 litera e) nie wyklucza możliwości ponownego przekazywania głównym pełnomocnikom granicznym spraw, które były rozpatrywane przez nich lub przez właściwe organy Umawiających się Stron.

Artykuł 22

1. Główni pełnomocnicy graniczni spotykają się raz w roku, na przemian na terytoriach obu Umawiających się Stron, dla omówienia zagadnień związanych z realizacją zadań wynikających z niniejszej umowy.

2. Na wniosek głównego pełnomocnika granicznego jednej z Umawiających się Stron odbywa się nadzwyczajne spotkanie głównych pełnomocników granicznych.

3. Z każdego spotkania głównych pełnomocników granicznych sporządza się protokół w językach polskim i czeskim.

Artykuł 23

1. Do zadań pełnomocników granicznych na powierzonym im odcinku granicy państwowej należy w szczególności:

- wspólna ocena stanu ochrony granicy państwowej;
- ocena kontroli ruchu granicznego i nadzór nad działalnością organów granicznych;
- zapewnienie bezpieczeństwa i porządku na granicy państwowej;
- koordynowanie działalności organów granicznych;
- wyjaśnianie wszystkich nadzwyczajnych wydarzeń i przypadków naruszenia porządku na granicy państwowej.

2. Pełnomocnicy graniczni informują się niezwłocznie o:

- kłóskach żywiołowych i innych nadzwyczajnych wydarzeniach, które mogłyby się rozszerzyć lub spowodować szkody na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, oraz o podjętych działaniach;
- przygotowywanych lub dokonanych nielegalnych przekroczeniach granicy państwowej lub o osobach, które podczas pościgu przedostały się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony;
- nielegalnym przybyciu do brzegu drugiej Umawiającej się Strony jednostek pływających i przelocie nad granicą państwową obiektów latających lub o ich lądowaniu bez zezwolenia;
- ograniczeniach użytkowania dróg i mostów granicznych oraz dróg turystycznych;
- udzieleniu zgody na przekraczanie granicy państwowej poza przejściami granicznymi.

3. Pełnomocnicy graniczni organizują przekazywanie zwierząt domowych, przedmiotów i dokumentów, o których mowa w artykułach 13, 14 i 25.

4. Pełnomocnicy graniczni wspólnie rozpatrują sprawy roszczeniowe o wynagrodzenie szkód powstałych wskutek naruszenia porządku na granicy państwowej, w miarę możliwości w obecności zainteresowanych osób. Sprawy te rozpatrywane są na wniosek poszkodowanych, na podstawie przepisów prawa wewnętrznego tej Umawiającej się Strony, na terytorium której powstała szkoda lub koszty, o których mowa w artykułach 13 i 14. Sprawy nierozstrzygnięte przekazywane są głównym pełnomocnikom granicznym w terminie 14 dni od dnia powzięcia postanowienia o ich przekazaniu. Sprawy niezafatwione przez głównych pełnomocników granicznych zostają przez nich przekazane do rozstrzygnięcia właściwym organom Umawiających się Stron.

5. Postanowienia pełnomocników granicznych powzięte w sprawach, o których mowa w ustępie 4, nie wyłączają możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

6. Właściwe organy Umawiających się Stron uzgadniają sposób realizacji odszkodowań stosownie do umów obowiązujących obie Umawiające się Strony.

Artykuł 24

1. Spotkania pełnomocników granicznych odbywają się przynajmniej dwa razy w roku, na przemian na terytoriach obu Umawiających się Stron.

2. Spotkania pełnomocników granicznych przeprowadza się także na wniosek pełnomocnika granicznego jednej z Umawiających się Stron w celu wspólnego zbadania — z reguły bezpośrednio na miejscu — przypadków naruszenia porządku na granicy państwowej oraz z innych ważnych powodów. W związku z tym pełnomocnicy graniczni mogą zażądać opinii od osób i ekspertów obu Umawiających się Stron. Wspólne badania nie zastępują działalności właściwych organów Umawiających się Stron.

3. Pełnomocnicy graniczni przekazują sobie wzajemnie informacje potrzebne do rozpatrywania wydarzeń na granicy państwowej.

4. Z każdego spotkania pełnomocników granicznych sporządza się protokół w językach polskim i czeskim.

Artykuł 25

Główni pełnomocnicy graniczni i pełnomocnicy graniczni zapewniają należyłą ochronę przekazywanych sobie wzajemnie dokumentów.

Artykuł 26

1. Zastępcy głównych pełnomocników granicznych i zastępcy pełnomocników granicznych mają w zakresie spraw im powierzonych takie same prawa i obowiązki jak pełnomocnicy, których zastępują.

2. Pomocnicy pełnomocników granicznych wykonują zadania powierzone im przez pełnomocników granicznych lub ich zastępców.

Rozdział VIII

Postanowienia końcowe

Artykuł 27

Każda Umawiająca się Strona ponosi koszty własne w związku z wykonywaniem zadań wynikających z niniejszej umowy.

Artykuł 28

Z dniem wejścia w życie niniejszej umowy w stosunkach między Umawiającymi się Stronami tracą moc:

- rozdziały III do VIII Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną o stosunkach prawnych na polsko-czechosłowackiej granicy państwowej oraz o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach granicznych, podpisanej w Pradze dnia 2 grudnia 1967 r.,
- Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej w sprawie wykonywania Umowy o stosunkach prawnych na polsko-czechosłowackiej granicy państwowej oraz o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach granicznych, podpisane w Warszawie dnia 17 grudnia 1971 r.

Artykuł 29

Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia wymiany dokumentów ratyfikacyjnych, która nastąpi w Warszawie.

Artykuł 30

Umowa niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w dowolnym czasie przez każdą z Umawiających się Stron; w takim przypadku utraci moc po upływie sześciu miesięcy od dnia doręczenia noty dyplomatycznej, informującej o jej wypowiedzeniu.

Umowę niniejszą sporządzono w Pradze dnia 25 maja 1999 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i czeskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc.

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej

W imieniu
Republiki Czeskiej

S M L O U V A

mezi Polskou republikou a Českou republikou o spolupráci v hraničních otázkách

Polská republika

a

Česká republika

(dále jen „smluvní strany“)

vedeny snahou přispět k prohloubení dobrých sousedských vztahů mezi oběma státy,

usilující o poskytování vzájemné pomoci při ochraně státních hranic s cílem zabránit porušování veřejného pořádku na státních hranicích,

se dohodly takto:

Č Á S T I

Všeobecná ustanovení

Článek 1

Tato smlouva upravuje:

1. spolupráci smluvních stran při ochraně státních hranic, kontrole přeshraničního provozu, bezpečnosti a veřejného pořádku na státních hranicích, jakož i při poskytování vzájemné pomoci,
2. zásady používání hraničních vod a hraničních cest a mostů, ochranu životního prostředí, provozování činnosti v zemědělství a ve vodním a lesním hospodářství, rybolovu a myslivosti na pozemcích přiléhajících ke státním hranicím, předávání osob, zvířat a předmětů, překračování státních hranic v mimořádných situacích a provádění prací na státních hranicích,
3. strukturu, působnost a úkoly hraničních zmocněnců smluvních stran.

Článek 2

/1/ Pro účely této smlouvy mají pojmy v ní použité následující význam:

- a) „státní hranice“ - plocha, která prochází svisle hraniční čarou po zemském povrchu, oddělující území obou smluvních stran. jejich vzdušný prostor a podzemní část,
- b) „hraniční úsek“ - vymezené území přiléhající ke státním hranicím, na němž působí hraniční zmocněnec,
- c) „hraniční vody“ - úseky vodních toků, jimiž probíhá hraniční čára, vody stojaté přetáté touto čarou a vody povrchové a podzemní, tekoucí z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany,
- d) „hraniční cesta“ - cesta nebo úsek cesty, kterou probíhá hraniční čára,
- e) „hraniční most“ - most, kterým probíhá hraniční čára,
- f) „turistická cesta“ - Cesta polsko-českého přátelství nebo jiná turistická stezka vedoucí v blízkosti státních hranic obou smluvních stran, která je používána pro turistické účely,
- g) „pohraniční orgány“ - orgány, které jsou podle vnitrostátních právních předpisů smluvních stran oprávněné k ochraně státních hranic,
- h) „příslušné orgány“ - orgány, které jsou podle vnitrostátních právních předpisů smluvních stran oprávněné k provádění této smlouvy,
- i) „kontrola přeshraničního provozu“ - úkony, které provádějí pohraniční orgány při překračování státních hranic,
- j) „hraniční přechody“ - místa určená pro překračování státních hranic osobami a zbožím.

/2/ Za porušení veřejného pořádku na státních hranicích se považují taková konání nebo opomenutí na státních hranicích nebo v jejich blízkosti, která ohrožují zájmy druhé smluvní strany, její území, životní prostředí nebo životy, zdraví nebo oprávněné zájmy osob, které se zdržují na jejím území.

Č Á S T II

Používání hraničních vod, hraničních cest a mostů a turistických cest

Článek 3

/1/ Smluvní strany zajistí při používání hraničních vod uplatnění svých práv a zájmů.

/2/ Podrobnosti spolupráce smluvních stran ve vodohospodářských otázkách na hraničních vodách upravuje zvláštní smlouva.

Článek 4

/1/ Plavidla pohraničních, policejních a celních orgánů, jakož i orgánů vodního hospodářství a ochrany životního prostředí obou smluvních stran se mohou plavit po hraničních vodách po celé jejich šíři a bez časového omezení.

/2/ Ostatní plavidla obou smluvních stran se mohou plavit po hraničních vodách od východu do západu slunce.

Článek 5

/1/ Plavidla uvedená v článku 4 odst. 1 mohou ze služebních důvodů přistávat u břehu ležícího na území druhé smluvní strany.

/2/ Ostatní plavidla smluvních stran mohou bez povolení přistávat u břehu ležícího na území druhé smluvní strany pouze v případě nebezpečí. Osoba odpovědná za plavidlo je povinna tuto skutečnost ohlásit neprodleně pohraničním nebo celním orgánům druhé smluvní strany.

Článek 6

/1/ Používání a údržbu hraničních cest a mostů a turistických cest upravují zvláštní smlouvy.

/2/ Hraniční cesty a turistické cesty, které byly ve zvláštních smlouvách uznány za společné, mohou být používány v jejich celé šíři.

/3/ Na hraničních cestách a turistických cestách mohou příslušné orgány smluvních stran podle vnitrostátních právních předpisů a po předchozí dohodě nařídit přiměřené omezení provozu.

Článek 7

/1/ Pohraniční a celní orgány smluvních stran mohou při výkonu služby na hraničních cestách a turistických cestách žádat předložení průkazu totožnosti od všech osob, které tyto cesty používají.

/2/ Dopustí-li se osoba používající hraniční cestu nebo turistickou cestu nezákonného jednání podle vnitrostátních právních předpisů jedné ze smluvních stran, mohou ji příslušné orgány zadržet a zajistit věci, které byly předmětem nezákonného jednání.

Č Á S T III

Ochrana životního prostředí, zemědělství, lesní a vodní hospodářství, rybolov a myslivost

Článek 8

/1/ Každá smluvní strana zajistí, aby na pozemcích přiléhajících ke státním hranicím nebylo hospodařením, prováděním a provozováním staveb ohroženo ani poškozeno území a životní prostředí druhé smluvní strany. Tomu budou mimo jiné předcházet jednání již v době přípravy hospodářské a stavební činnosti na státních hranicích, pokud zvláštní smlouvy nestanoví jinak.

/2/ Příslušné orgány smluvních stran budou přijímat opatření k zabránění

- a) nebezpečí povodní na hraničních vodách,
- b) vážnějšímu narušení a ohrožení životního prostředí, včetně mimořádného znečištění hraničních vod,
- c) požáru nebo jinému ohrožení, které by se mohlo rozšířit přes státní hranice,
- d) hromadnému výskytu nemocí lidí, zvířat, rostlin nebo výskytu jiného vážnějšího ohrožení polních nebo lesních kultur.

/3/ Jestliže zvláštní smlouvy nestanoví jinak, zavazují se smluvní strany, že **nebudou** provádět těžbu užitkových nerostů ve vzdálenosti menší než 50 m od **státních hranic**.

Článek 9

Osoby, které obhospodařují zemědělská, lesní nebo jiná hospodářství v pásmu malého pohraničního styku druhé smluvní strany, překračují státní hranice podle ustanovení zvláštní smlouvy.

Článek 10

Provádění rybolovu v hraničních vodách je dovoleno podle zásad stanovených zvláštní smlouvou.

Článek 11

/1/ Na pozemcích přiléhajících ke státním hranicím po předchozím vyrozumění místně příslušných pohraničních orgánů lze v souladu s vnitrostátními právními předpisy smluvních stran pořádat hony s použitím střelných zbraní.

/2/ Při honech je zakázáno střílet přes státní hranice a vyhledávat raněnou zvěř na území druhé smluvní strany, pokud zvláštní smlouvy nestanoví jinak.

/3/ Příslušné orgány smluvních stran se v případě potřeby dohodnou o řešení otázek týkajících se zvěře, zejména její ochrany a škod způsobovaných touto zvěří.

Č Á S T I V

Předávání a převzetí osob, domácích zvířat a předmětů

Článek 12

Předávání občanů druhé smluvní strany, převzetí vlastních občanů, jakož i předávání a převzetí občanů třetích států a osob bez státního občanství upravuje zvláštní smlouva.

Článek 13

/1/ O zaběhnutí domácích zvířat na území druhé smluvní strany je třeba uvědomit její pohraniční orgány. Nalezená domácí zvířata budou předána straně, z jejíhož území přišla - zpravidla nejbližší místu, kde byla nalezena.

/2/ O předání zaběhnutých domácích zvířat se vyhotoví protokol, v němž je třeba uvést také náklady spojené s jejich opatrováním a veterinárním vyšetřením, jakož i výši případné škody.

/3/ Za zaběhnutá domácí zvířata nelze žádat náhradu, nebylo-li pátrání po nich úspěšné.

Článek 14

Předměty, které byly v důsledku působení přírodních sil přemístěny z území jedné smluvní strany na území druhé smluvní strany, podléhají navrácení. O jejich předání se vyhotoví protokol, který musí obsahovat i náklady spojené s opatrováním předmětů.

Č Á S T V

Překračování státních hranic

Článek 15

/1/ Při katastrofách, živelních pohromách nebo jiných mimořádných událostech vzniklých v blízkosti státních hranic a ohrožujících život nebo zdraví mohou ohrožené osoby překračovat státní hranice v kterémkoliv místě a v každé době. V tomto případě jsou tyto osoby povinny se neprodleně přihlásit u pohraničních orgánů. Hraniční zmocněnci si neodkladně předají seznamy osob, které překročily státní hranice, a zajistí jejich návrat.

/2/ Záchranné oddíly mohou překračovat státní hranice vybaveny dopravními prostředky, technikou a materiálem nebo prostředky určenými pro pomoc poškozeným osobám, pokud byly požádány o poskytnutí pomoci jednou ze smluvních stran.

/3/ Zásady pro překračování státních hranic v případech uvedených v odstavci 2 upravují zvláštní smlouvy.

Článek 16

/1/ Ustanovení tohoto článku upravují překračování státních hranic občany obou smluvních stran, kteří plní na státních hranicích nebo v jejich bezprostřední blízkosti pracovní nebo služební úkoly na základě ustanovení smluv, jimiž jsou obě smluvní strany vázány.

/2/ Osoby uvedené v odstavci 1 mohou překračovat státní hranice na základě hraničního průkazu. Hraniční průkaz vydávají v souladu s vnitrostátními právními předpisy příslušné orgány smluvních stran na dobu potřebnou k plnění

pracovních nebo služebních úkolů, nejdéle však na dobu 5 let. Hraniční průkaz se vydává s fotografií a obsahuje příjmení, jméno, den, měsíc a rok narození a další údaje, které se týkají držitele hraničního průkazu.

/3/ Příslušné orgány smluvních stran si vymění vzory hraničního průkazu.

/4/ Hraniční průkazy vydané na základě dosavadní smluvní úpravy zůstávají v platnosti po dobu, na kterou byly vydány.

/5/ Držitel hraničního průkazu může v odůvodněných případech překračovat státní hranice i mimo hraniční přechody, pokud o tomto způsobu překračování státních hranic byly předem informovány příslušné orgány smluvních stran.

/6/ Pobyt na území druhé smluvní strany je dovolen od východu do západu slunce. Jestliže musí být práce prováděny v noci, je třeba o tom s dostatečným časovým předstihem uvědomit příslušné pohraniční orgány. Ohlašovací povinnost se nevztahuje na osoby, které plní pracovní nebo služební úkoly po celých 24 hodin.

/7/ Ustanovení odstavců 1 až 6 se nevztahuje na překračování státních hranic členy a experty Stálé polsko-české hraniční komise, zřízené podle Smlouvy mezi Polskou republikou a Českou republikou o společných státních hranicích.

Č Á S T VI

Hraniční zmocněnci

Článek 17

Pro plnění úkolů vyplývajících z této smlouvy smluvní strany zřizují:

- a) hlavní hraniční zmocněnce,
- b) zástupce hlavních hraničních zmocněnců,
- c) hraniční zmocněnce,
- d) zástupce hraničních zmocněnců,
- e) pomocníky hraničních zmocněnců.

Článek 18

/1/ Vlády smluvních stran jmenují hlavní hraniční zmocněnce.

/2/ Příslušní ministři smluvních stran jmenují zástupce hlavních hraničních zmocněnců, hraniční zmocněnce a jejich zástupce.

/3/ Smluvní strany si diplomatickou cestou oznámí jména hlavních hraničních zmocněnců a jejich zástupců.

/4/ Hraniční zmocněnci jmenují své pomocníky.

/5/ Zmocněnci uvedení v odstavcích 1 a 2 mohou k plnění úkolů vyplývajících z této smlouvy přizvat potřebný počet expertů, kterým stanoví jejich práva a povinnosti.

Článek 19

/1/ Hlavní hraniční zmocněnci a jejich zástupci a hraniční zmocněnci a jejich zástupci jsou vybaveni průkazy vyhotovenými v jazyce polském a českém, které vystavují orgány uvedené v článku 18 odst. 1 a 2.

/2/ Pomocníci hraničních zmocněnců jsou vybaveni zmocněními vyhotovenými v jazyce polském a českém, která vystavují hraniční zmocněnci.

/3/ Hlavní hraniční zmocněnci si vymění vzory průkazů a zmocnění uvedených v odstavci 1 a 2.

Článek 20

/1/ Hlavní hraniční zmocněnci a jejich zástupci mohou v souvislosti s plněním svých úkolů překračovat státní hranice v kterémkoliv místě na základě průkazů. O svém úmyslu překročit státní hranice se budou vzájemně informovat.

/2/ Hraniční zmocněnci, jejich zástupci a pomocníci hraničních zmocněnců mohou v souvislosti s plněním úkolů v úseku svého působení překračovat státní hranice v kterémkoliv místě na základě průkazů a zmocnění. O svém úmyslu překročit státní hranice se budou vzájemně informovat.

/3/ Osoby uvedené v článku 17 mají při plnění úkolů podle této smlouvy na území druhé smluvní strany zaručenu osobní nedotknutelnost a nedotknutelnost dopravních prostředků, dokumentů a razítek, která mají s sebou, právo nosit služební stejnokroj a služební zbraň, kterou však mohou použít pouze v případě nutné obrany, jakož i používat vlastní dopravní prostředky.

/4/ Osobám uvedeným v článku 17 bude druhá smluvní strana poskytovat nezbytnou pomoc tím, že jim na požádání poskytne ubytování, dopravní prostředky a spojení s jejich orgány.

Č Á S T VII

Úkoly hlavních hraničních zmocněnců a hraničních zmocněnců

Článek 21

/1/ K úkolům hlavních hraničních zmocněnců patří zejména:

- a) spolupráce v oblasti zajištění ochrany státních hranic, kontroly přeshraničního provozu, bezpečnosti a veřejného pořádku na státních hranicích a poskytování vzájemné pomoci,
- b) řízení a koordinování činnosti hraničních zmocněnců a jejich spolupráce,
- c) dohled nad činností pohraničních orgánů,
- d) rozhodování o otázkách, v nichž hraniční zmocněnci nedospěli k dohodě,
- e) postupování otázek, které nemohli vyřešit, k projednání příslušným orgánům smluvních stran.

/2/ Ustanovení odstavce 1 písm. e) nevylučuje možnost, aby byly hlavním hraničním zmocněncům postoupeny k novému projednání otázky, které byly projednávány jimi nebo příslušnými orgány smluvních stran.

Článek 22

/1/ Hlavní hraniční zmocněnci se scházejí k projednání otázek souvisejících s plněním úkolů vyplývajících z této smlouvy jednou v roce, střídavě na území obou smluvních stran.

/2/ Na návrh hlavního hraničního zmocněnce jedné ze smluvních stran se uskuteční mimořádná schůzka hlavních hraničních zmocněnců.

/3/ Z každé schůzky hlavních hraničních zmocněnců se vyhotoví protokol v jazyce polském a českém.

Článek 23

/1/ K úkolům hraničních zmocněnců v jim svěřeném úseku státních hranic patří zejména:

- a) společné vyhodnocování stavu ochrany státních hranic,
- b) vyhodnocování kontroly přeshraničního provozu a dozor nad činností pohraničních orgánů,

- c) zajišťování bezpečnosti a veřejného pořádku na státních hranicích,
- d) koordinování činnosti pohraničních orgánů,
- e) objasňování veškerých mimořádných událostí a případů porušování veřejného pořádku na státních hranicích.

/2/ Hraniční zmocněnci se neprodleně informují o:

- a) živelních pohromách a jiných mimořádných událostech, které by se mohly rozšířit nebo způsobit škody na území druhé smluvní strany a o provedených opatřeních,
- b) připravovaných nebo uskutečněných případech protiprávního překračování státních hranic nebo o osobách, které při pronásledování pronikly na území druhé smluvní strany,
- c) neoprávněném příplutí plavidel ke břehu druhé smluvní strany a o přeletu létajících objektů nad státními hranicemi nebo o jejich neoprávněném přistání,
- d) omezení používání hraničních cest a mostů a turistických cest,
- e) udělení souhlasu k překračování státních hranic mimo hraniční přechody.

/3/ Hraniční zmocněnci organizují vzájemné předávání domácích zvířat, předmětů a dokumentů uvedených v člancích 13, 14 a 25.

/4/ Hraniční zmocněnci společně projednávají nároky na náhradu škod vzniklých v důsledku porušení veřejného pořádku na státních hranicích, podle možnosti za přítomnosti zúčastněných osob. Tyto nároky jsou projednávány na žádost poškozených podle vnitrostátních právních předpisů smluvní strany, na jejímž území škoda nebo náklady uvedené v člancích 13 a 14 vznikly. Nevyřešené případy postoupí hraniční zmocněnci hlavním hraničním zmocněncům do 14 dnů ode dne přijetí rozhodnutí o jejich postoupení. Případy, které hlavní hraniční zmocněnci nevyřeší, postoupí k projednání příslušným orgánům smluvních stran.

/5/ Rozhodnutí hraničních zmocněnců o otázkách uvedených v odstavci 4 nevylučují možnost uplatňovat tyto nároky soudně.

/6/ Příslušné orgány smluvních stran se dohodnou o způsobu úhrady sjednané náhrady škod podle smluv, jimiž jsou obě smluvní strany vázány.

Článek 24

/1/ Schůzky hraničních zmocněnců se uskutečňují nejméně dvakrát ročně, střídavě na územích obou smluvních stran.

/2/ Schůzky hraničních zmocněnců k společnému prošetření případů porušení veřejného pořádku na státních hranicích a z jiných závažných důvodů se uskutečňují, zpravidla na místě samém, také na návrh hraničního zmocněnce jedné ze smluvních stran. Hraniční zmocněnci mohou v této souvislosti požadovat vyjádření osob a expertů obou smluvních stran. Společná prošetření nenahrazují činnost příslušných orgánů smluvních stran.

/3/ Hraniční zmocněnci si budou vzájemně předávat informace potřebné k projednávání událostí na státních hranicích.

/4/ Z každé schůzky hraničních zmocněnců se vyhotoví protokol v jazyce polském a českém.

Článek 25

Hlavní hraniční zmocněnci a hraniční zmocněnci zajistí řádnou ochranu dokumentů, které si vzájemně předávají.

Článek 26

/1/ Zástupci hlavních hraničních zmocněnců a zástupci hraničních zmocněnců mají v rozsahu jim vymezené činnosti stejná práva a povinnosti jako zmocněnci, které zastupují.

/2/ Pomocníci hraničních zmocněnců plní úkoly uložené jim hraničními zmocněnci nebo jejich zástupci.

Č Á S T VIII

Závěrečná ustanovení

Článek 27

Každá smluvní strana hradí vlastní náklady související s plněním úkolů vyplývajících z této smlouvy.

Článek 28

Vstupem této smlouvy v platnost ve vztazích mezi smluvními stranami pozbývají platnosti:

- Hlavy III až VIII Smlouvy mezi Polskou lidovou republikou a Československou socialistickou republikou o právních vztazích na polsko-

československých státních hranicích, o spolupráci a vzájemné pomoci v hraničních otázkách podepsané v Praze dne 2. prosince 1967,

- Dohoda mezi vládou Polské lidové republiky a vládou Československé socialistické republiky o provádění Smlouvy o právních vztazích na polsko-československých státních hranicích, o spolupráci a vzájemné pomoci v hraničních otázkách podepsaná ve Varšavě dne 17. prosince 1971.

Článek 29

Tato smlouva podléhá ratifikaci a vstoupí v platnost uplynutím třiceti dnů ode dne výměny ratifikačních listin, která se uskuteční ve Varšavě.

Článek 30

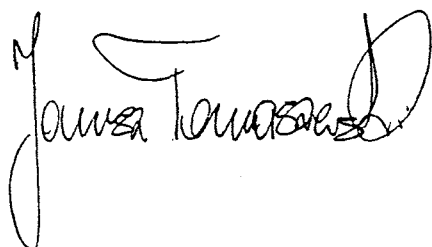
Tato smlouva se uzavírá na dobu neurčitou. Každá ze smluvních stran ji může kdykoliv vypovědět. V takovém případě pozbývá platnosti uplynutím šesti měsíců ode dne doručení diplomatické nóty informující o její výpovědi.

Dáno v Praze ..... dne 15. května 1999 .....

ve dvou původních vyhotoveních, každé v jazyce polském a českém, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

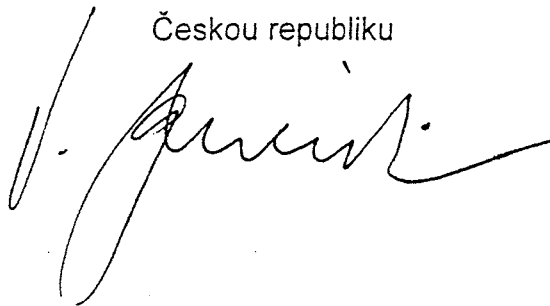
Za

Polskou republiku

Za

Českou republiku

- Po zapoznaniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:
- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
  - jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
  - będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 5 kwietnia 2002 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*
L.S.

Prezes Rady Ministrów: *L. Miller*